

రఘుణభాస్కర

(భుజబలపట్టంలో శ్రీ నాన్నగారి ప్రవచనము, 28-10-96)

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

మనం ఏపని చేస్తేన్నా జానమును లక్ష్మమగా పెట్టుకొని పనిచేయాలి. సమాజపరంగా పనిచేసినా, పారమారికంగా పనిచేసిన లక్ష్యం జానసముపారనమిద ఉండాలి. ముందు భక్తి, జానము తరువాత మిగిలినో విషయములు. ముందు ఈశ్వరుడు తర్హివాత లోకం అలాగ ఉండాలి. మన హృదయంలో ఒక నిజం ఉంది. అతి శాంతముగా ఉంటుంది, అనందముగా ఉంటుంది, సుఖంగా ఉంటుంది. నీ మనస్సును అంతర్యభం చేసి నీ హృదయంలో ఉన్న నిజాన్ని పటుకోమని మహత్వులు, పెద్దలు చెపుతున్నారు. అంతర్దృష్టి ముఖ్యం. స్వప్తంలో వచ్చిన గౌడవలు మెలుకువే వచ్చినతరువాత స్వప్తం అణిగిపోయినపుడు ఆ గౌడవలు అన్ని ఎలాగ అణిగిపోతున్నాయో అదేవిధంగా నీ హృదయంలో ఉన్న నిజం నీకు అనుభవంలోనికి వచ్చినపుడు వేలాది జన్మల గౌడవలు అన్ని చల్లారిపోతాయి.

ఉన్నది ఒక్కటే వస్తువు. మనకు వేరువేరుగా, బేధం బేధంగా కనిపిస్తోంది. మనస్సే బేధం సృష్టిస్తోంది ఎందుచేతనంటే దానికి భోగం కావాలి. బేధం సృష్టించకపోతే దానికి భోగం ఎలా వస్తుంది. భోగం రాదు. అందువలన బేధం సృష్టించి దానివలన భోగిస్తోంది. అసలు వస్తువులో బేధం లేదు. కాని మనస్సు బేధాన్ని సృష్టిస్తోంది. మనస్సు నేళిస్తే అది సృష్టించిన బేధంకూడా నశిస్తుంది. మనకు సదాచారం ఉండాలి, సాత్మ్యక ఆహారం తీసుకోవాలి. ఆహారం శుద్ధిగా ఉండాలి. ఆహారం శుద్ధిగా ఉంచే అంతస్కరణం శుద్ధి అవుతుంది. నానాగడ్డి తిని హరేరామ, హరేకృష్ణ అని భజన చేస్తే లాభం లేదు. ఎవడి మనస్సు అయితే శుద్ధి అయిందో వాడికి భక్తిని సంపాదించాలి అన్నే బుద్ధి కలుగుతుందిగాని అందరికి కలుగదు. మనస్సు ఎప్పుడయితే బాగుపడిందో, సంస్కరింపబడిందో అప్పుడు అది అంతర్యభం అవుతుంది. ఎప్పుడయితే అంతర్యభం అయిందో అప్పుడు దానికి నిత్యమైన ఆనందం దొరుకుతుంది. ఆత్మానందం నిత్యంగా ఉంటుంది, శాశ్వతంగా ఉంటుంది. ఎల్లామీ పంచదారలోనుండి ఏవిధంగా బయటకు రాదో అదేవిధంగా ఆ ఆనందములోనుండి మనం బయటకు రాలేము.

ఈతరులను దూషించటం, పీడించటం మంచిది కాదు. దీనివలన రజోగుణం పెరుగుతుంది. మిరు సుఖంగా, శాంతిగా జీవిస్తూ ఈతరులను పీడించకుండా చేతనయితే సహాయం చేస్తూ జీవిస్తూ ఉంటే రజోగుణం తగుతుంది. కామ ఏమ క్రోద ఏమ రజోగుణ సముద్భవః అని స్వామివారు గితలో చెప్పారు. మాటమాటకి ఉద్దేశపడటంవలన రజోగుణం పెరుగుతుంది. దీనివలన కోపం, కామం పెరుగుతుంది. ఈ కామక్రోధాలు మనస్సుకు, దేహానికి, ఇంద్రియాలకు సంబంధించినవి కాని నీలోపలఉన్న సత్యమును వీటితో సంబంధంలేదు. మనం మనంగా ఉండనంతకాలం మనం స్వాతంత్యముగా ఉండలేము. అంటే ఈ కామక్రోధములు ఎటు గంతువేయమంటే అటు గంతు వేస్తాము. దేహాబుద్ధి పెరిగేకొలది కామక్రోధములు పెరుగుతూ ఉంటాయి. బాహ్యమైన సంఘటనలకు రియాకు అయినపుడు, బాహ్యమైన శరీరాలను చూసినపుడు కామక్రోధములు వస్తున్నాయి. అవి నీ స్వరూపంలో లేవు. నీకు గాథనిద్రలో ఈ కామక్రోధములు లేవు. ఇవి సృష్టికి సంబంధించిన విషయాలు. నీవు వాటితో కలసిపోయి అవే నువ్వు అనుకొంటున్నావు. తక్కువగా మాటాడు, ఎక్కువగా విను దానివలన లాభం పొందుతావు అని చెపుతారు. నీమాట, నీ ఆలోచన నీవు బాగుపెడటానికి ఉపయోగపడాలి. ఇవితన్నీ వ్యవహారిక గౌడవలుఅయినప్పటికి తత్వం తెలుసుకోవటానికి

ఇవి సహకరిస్తాయి. కామక్రోధములను సంతృప్తిపరస్తాఉంటే అవి పెరుగుతూ ఉంటాయి. సంతృప్తిపరస్తా వాటిని జయించలేదు. కామక్రోధములను అరికటకపోతే అవి పెరిగిపోతూ ఉంటాయి, నీ మనస్సును బాహ్యముఖం చేస్తాయి, నీకు విక్రత రూపం కల్గిస్తాయి. మింటోవారు, బయట ఉన్నవారు నీకు శత్రువులు కాదు. ఈ కామక్రోధములే నీకు శత్రువులు అన్న విషయం నీకు అర్థమవ్వాలి.

ఇంద్రియాలకు నిగ్రహం రావాలి, మనస్సుకు చాపల్యం ఆగాలి, బుద్ధికి ఏకాగ్రత కావాలి. ఇవి వస్తే నువ్వు జూనం సంపాదించటానికి పునాది వేసుకున్నట్టు లెక్క. నీవు ఆధ్యాత్మికంగా అభివృద్ధి పొందాలంటే ఈ పునాది అవసరం. నీదేహం చనిపోయేవరకూ సౌధన విడిచిపెటకూడదు. కాలాన్ని సద్యానియోగం చేసుకోవాలి. నీ గమ్యమును మర్చిపోవదు. నీవు పొందవలసిన వస్తువైను మర్చిపోవద్దు. నువ్వు రోజూ అన్నం తినటం మర్చిపోతున్నావా, మర్చిపోవటం లేదు. అలాగే నీవు ఏదైతే పొందాలనుకొంటున్నావో దానిని మర్చిపోవదు. దానిని మర్చిపోతే వచ్చే తిప్పులు ఎలా ఉంటాయో ఇక్కడ ఆచార్యులవారు చెపుతున్నారు. మింటో ఉన్న బంతి జారిపోయింది అనుకోండి. అది ఇక్కడ ఉండదు. పలం ఎక్కడ ఉంది ఎక్కడ ఉంది ఇంకా పలం ఎక్కడ ఉంది అని వెతుక్కొంటూ ఆ పలంలోనికి వెళ్లిపోతుందిగాని పడినచేట ఆ బంతి ఉండదు. నీవు గమ్యమును ఎప్పుడైతే మర్చిపోయావో చేతిలోనుండి జారిన బంతి పలానికి ఎలా వెళ్లిపోతుందో అలాగ నువ్వు ఆజన్మకు ఆజన్మ అధోగతి అయిపోతావు. ఎక్కడికి పోతావో నీకే తెలియదు. లక్ష్మ్యన్ని మర్చిపోయినపుడు నీవు ఆ జన్మకు ఆజన్మ పతనమవుతావు. పూర్తిగా పతనమయ్యేవరకూ నీ ప్రయాణం ఆగదు.

లోకవిషయాలను చింతిస్తాఉంటే అహంకారం పెరుగుతూ ఉంటుంది. భగవంతుని చింతిస్తాఉంటే అహంకారం తగుతూ ఉంటుంది. సూర్యుడు అందరికి సమానంగా వెలుతురు ఇస్తున్నాడు. కానీ ఎవడి స్వభావాన్నిబట్టి హాడు ఆ వెలుతురులో నడుచుకొంటాడు. వరం అన్ని మొక్కలమిద కురుస్తుంది. కానీ ఆ బీజాన్నిబట్టి బత్తాయిచెట్టు బత్తాయికాయలు, నారింజచెట్టు నారింజకాయలు, సపోటాచెట్టు సపోటాకాయలు కాస్తుందిగాని అన్నిమొక్కలు ఒకేకాయలు కాయవు. అదేవిధంగా భగవంతుడు అందరికి సమానమైన అవకాశములు ఇస్తున్నప్పటికి ఎవరి సంస్కారాన్నిబట్టి వారు పనిచేస్తున్నారు. అందుచేత ఈశ్వరుడి పొరపాటు ఏమిలేదు. మింటో పుణ్యపాపములతో భగవంతునికి ఏటి సంబంధం లేదు. ఈశ్వరుని ప్రీతికోసం పనిచేస్తే మనకు ఎటువంటి బుద్ధిని ఇస్తే మనకు జూనం కల్గిసుతుందో అటువంటి బుద్ధిని ఆయన ఇస్తాడు. మనవలన ఏదో అవుతుంది అని మనం అనుకొంటాము. మనవలన ఏమి అవ్వేదు. అంతా ఈశ్వర సంకల్పంవలన జరుగుతోంది. ఈశ్వరుడు జీవులను వారి వారి ప్రారంభముననుసరించి అడిస్తున్నాడు. జరుగవలసినది జరిగే తీరును. జరుగరానిది ఎవరు ఎంత ప్రయత్నం చేసినా జరుగనే జరుగదు. ఇది నిశ్చయం. రమణమహారిగారు చెప్పిన మొదటి ఉపదేశం ఇది. మనం జీవితం పొడుగునా కృషిచేసి ఈ ఒక్కవాక్యం అర్థంచేసుకోంటే సరిపోతుంది. ఇది అర్థమయితే నీ దుఃఖం నశిస్తుంది, సుఖం తెలుస్తుంది.

విషయాలను ధ్యానించేవాడికి, విషయాలను స్వరీంచేవాడికి ఆ విషయాలను భోగించాలి అనేబుద్ధి కలుగుతుంది. విషయాలను చింతించకుండా ఆత్మను చింతిస్తా ఉంటే మనస్సు అంతర్ముఖం అవుతుంది. యోగబుద్ధి కలుగుతుంది. అంటే యోగివి అవుతావు. ముందు విషయాన్ని స్వరిస్తావు. విషయాన్ని స్వరీంచాక అది నీకు కావాలి అనిపించదు. భోగబుద్ధి ఎప్పుడుయితే కలిగిందో బాగా సంపాదించాలనే బుది పెరుగుతుంది. కశ్యతో చూసినది ప్రతీదీ కావాలనిపిస్తుంది. చూచేవాడు జీవుడు. చూడబడేది ప్రకృతి. జీవుడు ఇంద్రియాలద్వారా లోకాన్ని చూస్తున్నాడు. ఆ జీవుడు ఎంతకాలం ఉంటాడో అంతకాలం మనకు జన్మలు వచ్చేస్తాయి. దేహం చనిపోయినపుడు మనస్సు నశించదు. మనస్సు అలాగే ఉంటుంది. మనస్సుకు దేహం కావాలి కాబట్టి మరల జన్మపన్నుంది. హృదయంలోనుండి మనస్సు, మనస్సునుబట్టి లోకం వస్తుంది.

దేహం లేనివాడికి లోకం లేదు. మనస్సు లేనివాడికి దేహం లేదు. హృదయం తెలిసినవాడికి మనస్సు లేదు. నీలో జీవలక్ష్మణాలు ఉన్నంతకాలం జన్మలు వస్తూ ఉంటాయి.

నేను ఎవడను అంటే ఈ జీవుడు ఎవడు అని. ఆ జీవుడు ఉంటేనే భక్తి, ఆ జీవుడు ఉంటేనే పూజ, జపం. ఆ జీవుడు లేకపోతే పూజ, జపం ఎవరికి? జీవలక్ష్మణాలు ఉన్నవాడికి సాధనగాని జీవలక్ష్మణాలు జపం. ఆ జీవుడు లేకపోతే పూజ, జపం ఎవరికి? జీవలక్ష్మణాలు ఉన్నవాడికి సాధనతో పని ఏముంది. ఓ రామ! శ్రీరామ! అజన్మ దుర్యిష్టయ రహితునకు జపమేల తపమేల లేనివాడికి సాధనతో పని ఏముంది. ఓ రామ! శ్రీరామ! అది ఒకరకమైన భోగదృష్టి లక్షణం. భోగబుద్ధి అన్నాడు త్యాగరాజు. కొంతమందికి పొగడ్తలుఅంటే జపం. అది ఒకరకమైన భోగదృష్టి లక్షణం. నోస్వరూపానికి దూరమవుతావు. నిన్ను రక్షించేవాడీ ఉన్నంతకాలం ప్రకృతి ప్రవాహంలో కొట్టుకొనిపోతావు. నోస్వరూపానికి దూరమవుతావు. నిన్ను రక్షించేవాడీ కనబడడు. పుస్తకాలవలన జ్ఞానం వస్తే అందరూ జ్ఞానులు అయిపోదురు. సద్గురువుల అనుగ్రహంవలన నీకు జ్ఞానం వస్తుందిగాని ప్రస్తుతాలవలన జ్ఞానం రాదే.

రూపాలు, నామాలు, రంగులు, గుణాలు వేరైనా అందరి హృదయంలో ఉన్న తత్త్వం ఒక్కటే. ఒక్కటిగా ఉన్న ఆ తత్త్వమును ఎవడైతే గ్రహించాడో వాడే తరిస్తాడు. వాడు భగవంతునిలో ఐక్యమవుతాడు. రంగులు, గుణాలు, రూపాలు వేరువేరుగా ఉండవచ్చు. ఆ ప్రవాహంలో కొట్టుకొనిపోవదు. మింటో ఉన్న వ్యక్తుల శరీరాలను మిఱ రోజూ చూస్తూ ఉంటారు. ఆ శరీరాలను చూసేనిపుడు మీ శరీరం వేరు, ఆ శరీరాల వేరు అనిమికు తెలుస్తూ ఉంటుంది. అది మిఱర్త శరీరం అయినా, మిఱ మనవడు శరీరం అయినా ఆ శరీరంమిది కాదు అని ఎంతస్పష్టంగా మికు తెలుస్తుందో మిఱ శరీరంకూడా మిది కాదని అంతస్పష్టంగా ఎప్పుడు మికు తెలుస్తుందో ఆ జన్మలో మికు మోక్షంవస్తుంది. భగవానుకు శరీరం ఉంది మనకీ శరీరం ఎప్పుడు మికు తెలుస్తుందో ఆ జన్మలో మికు మోక్షంవస్తుంది. భగవానుకు శరీరం ఉంది మనకీ శరీరం ఉంది. అయినకు మనకు తేడా ఏమిటి అంటే నేను వేసుకున్న చోక్కు నాకు ఎలాగ అనిపిస్తోందో అయిన ఉంది. అయినకు మనకు తేడా ఏమిటి అంటే నేను వేసుకున్న చోక్కు నాదేగాని చోక్కునేనుకాదు అని నాకు స్పష్టంగా తెలుస్తూ ఉంటుంది. జానికి దేహం ఉంటుంది. ఆదేహం వాడియేని మనం అనుకొంటాము, ఆదేహం నాది అనివాడు ఉంటుంది. జానికి దేహం ఉంటుంది. ఆదేహం వాడియేని మనం అనుకొంటాము, ఆదేహం నాది అనివాడు ఉంటుంది. అజాగ్రత్తగా అనుకొన్నప్పటికి దేహము నేనుకాదుతన్న సంగతి వాడికి స్పష్టంగా తెలుస్తూ ఉంటుంది. నీవు అజాగ్రత్తగా ఉంటే పతనమవుతావు. మిఱ అనుకొన్నది సాధించటానికి ఎంతో జాగ్రత్తగా ఉండి దానికోసం ఎన్నోరకాలుగా ప్రయత్నాలు చేస్తారు. అలాగే మిఱ ఏదైతే పొందాలనుకొంటున్నారో దానిమిద మిఱప్పి, శ్రద్ధ, ఏకాగ్రత ప్రయత్నాలు చేస్తారు. అలాగే మిఱ ఏదైతే పొందాలనుకొంటున్నారో దానిమిద మిఱప్పి, శ్రద్ధ, ఏకాగ్రత ఉండాలి. మిఱ ఏపని చేస్తున్నప్పటికి మిఱ మనస్సు దానిమిద ఉండాలి. అశ్రద్ధ పనికిరాదు. శ్రద్ధవలన ఉండాలి. మిఱ ఏపని చేస్తున్నప్పటికి మిఱ మనస్సు దానిమిద ఉండాలి. ఆధ్యాత్మిక మారంలో నీకు తెలివి, సమరత, వివేకం, ఏకాగ్రత ఇవి అన్నో ఉండాలి. నోముక్కులోగాలి తిరుగుతుండగా భీగవంతుని తెలుసుకోవటానికి సాధన చెయ్యటంలేదు అనుకో నీవు చనిపోయినవాడితో సమానము అంటున్నారు. మిఱ కూర్చున్నా, నడుస్తున్నా, తీంటున్నా ఏపనిచేస్తున్నా చనిపోయినవాడితో సమానము అంటున్నారు. మిఱ కూర్చున్నా, నడుస్తున్నా, తీంటున్నా ఏపనిచేస్తున్నా చనిపోయినవాడితో సమానము అంటున్నారు. మిఱ ఉండాలి. బ్రహ్మమును పొందాలి అనేకాంక్ష బలీయంగా ఉండాలి. అజాగ్రత్తే పనికిరాదు. దెనినైతే పొందాలి అనుకొంటున్నారో దాని చింతనే ఉండాలి, దానిగురించి వినాలి, దానినే చూస్తూ, స్ఫురిస్తూ ఉండాలి. దెవుడిని పూజగదికే పరిమితం చేయవదు. నీదేహం ఎక్కుడ ఉన్న నీర్ధపిమాత్రం భగవంతునిమిద ఉండాలి. భగవంతుని స్ఫురణలో ఉండాలి. స్ఫురణ సహజంగా ఉండాలి. దానినే సహజయోగం అంటారు. దానివలన భగవంతుడు లభిస్తాడు. భగవంతుడు దొకటం తేలిక అవుతుంది. ఈస్వరుడితో మానసిక సంబంధంపెటుకొంటే నీజయం వాయిదాలు పడదు. ఎప్పుడో కాదు ఇప్పుడే తొందరగా జయన్ని పొందుతావు. అలస్యో చేయకుండా అయిన స్వరూపాన్ని నీకు ఇస్తాడు.

ఈ దేహాలు చూసి మిఱ మురిసిపోవదు. మిఱ దేహం అందంగా ఉండవచ్చు. మిఱ ధనం ఉండవచ్చు, విద్య ఉండవచ్చు. వీటినిచూసి మురిసిపోవదు. ఈదేహం ఎంతనిజమ్మా ఆ గోడవలుకూడా అంతే నిజం. ఈ దేహం ఈరోజు కనిపిస్తోంది. రేపు ఏమాత్మిందో చెప్పులేము. దీనిగురించా మిఱ ఆలోచించవలసింది లేకపోతే మిఱ హృదయంలో ఉన్న చావులేని నిజం గురించా మిఱ ఆలోచించవలసింది. జాగ్రత్తగా నిరయించుకోండి. అజాగ్రత్త పనికిరాదు. ఎంతదూరం చెప్పోలో అంతవరకు తీసుకొనివెళ్లి చెపుతున్నారు. క్షోభంగుర్మైన దేహమును చూసి మురిసిపోవద్దు. నీ హృదయంలో ఉన్న చావులేని వస్తువును తెలుసుకోవటానికి

ప్రయత్నం చేయు. ఒక్కణంకూడా అజ్ఞగ్రత్తగా ఉండవద్దు. నీ స్వరూపంలోనుండి జారిపోతే, భగవంతునిలోనుండి వేరుపడిపోతే నీకు అధేగతి తప్పదు. దేహం చనిపోయినతరువాత మరల కొత్తదేహం వచ్చేవరకూ సాధన చేయటానికి అవకాశం ఉండదు. పరమలోభివాడు డబ్బును ఎంత జాగ్రత్తగా పెట్టికొంటాడే అలాగే భగవంతుడు నీ అలవాటును జాగ్రత్తపెట్టిఉంచి మరల జన్మలో నీకు అప్పగిస్తాడు. బాగీ పతనం అయిన తరువాత దేవుని తెలుకోవాలనే కాంక్షి నీకు వచ్చినా తెలుసుకోనే అవకాశం ఉండకపోవచ్చు. అందుచేత బహుజాగ్రత్తగా ఉండండి. మిారు కషపడి సాధించినది మిాకు ఉంటుందిగాని చనిపోయిన తరువాత ఏమిరాదు. ఈ దేహంలో ఉండగా ఎంతో స్వేచ్ఛను సంపాదించుకొన్నారో, భగవంతునికి ఎంత దగరగా చేరుకొన్నారో, ఎంత పక్షానికి వచ్చారో శరీరం చనిపోయిన తరువాత ఆ సితే కొనసాగుతుందిగాని అదనంగా ఏమిరాదు. దేహం ఉండగా మోక్షం రాదు అనుకోండి దేహం పోయిన తరువాత మోక్షం వస్తుందని కనిపెటుకోని ఉండకండి. ఈ శరీరంలో ఉండగా స్వేచ్ఛ ఎలా ఉంటుంది, శాంతి ఎలా ఉంటుంది అని తెలియునపుడు శరీరం పోయిన తరువాత శాంతి, స్వేచ్ఛను ఎందుకు ఆశిస్తావు, ఆశిస్తేమటుకు ఎలా వస్తాయి, రావు. నీవు పొందవలసింది ఇప్పుడే ఇక్కడే పొందాలి. ఇప్పుడు పొందితే శరీరం పోయిన తరువాతకూడా ఆసితి కంటిన్ను అవుతుంది. శరీరం పోయిన తరువాత అదనంగా ఏమిరాదు. గ్రేన్ మార్గులకోసం కనిపెటుకోని ఉండవదు. ఓ ముముక్షువులారా! నేను మిాకు ఉపదేశించేది ఏమిటి అంటే ఈ దేహంలో ఉండగానే మిారు మోక్షమీను పొందటానికి ప్రయత్నం చేయిండి దేహం పోయిన తరువాత ప్రయత్నం చేయటానికి అవకాశం లేదు అని ఆచార్యులవారు చెపుతున్నారు.

భేదబుద్ధిని పోగొటుకోవటానికి సాధనచేసి భగవంతునికి దగరగా వచ్చావు అనుకో భేదబుద్ధి పూర్తిగా నశించకుండా ఏమాత్రీం భేదబుద్ధి ఉన్న పునర్నృ రావటం భాయం. భేదబుద్ధి పూర్తిగా నశిస్తేగాని మోక్షానుభవం కలుగదు. ఈభేదబుద్ధిని నశింపచేసుకోమని ఎంతోమంది మహాత్ములు చెపుతున్నప్పటికీ దానినుండి బయటపడటానికి మిారు ప్రయత్నం చేయటంలేదు. భేదబుద్ధిని నశింపజేసుకోవాలి అనే తలంపుకూడా మిాకు రావటంలేదు. మిాకు నిజం తెలియకపోవచ్చు. కానీ నిజంకానిదానిని నిజం అని గాఢంగా నమ్మి కూర్చున్నారు. ఏనేను అయితే సత్యంకాదో ఆనేనును నిజంతుని హృదయపూర్వకంగా నమ్మికూర్చున్నారు. ఈ నమ్మకంలోనుండి, మూర్ఖత్వంలోనుండి ఎవరు మిమ్మల్ని బయటకు తీసుకోనివస్తారు. సత్యంకానిదానిని సత్యంతుని నమ్మినంతకాలం కష్టాలు, బాధలు, సుఖాలు, జన్మలు మిమ్మల్ని వెంటాడుతూ ఉంటాయి. ఇవి అన్నీ తప్పవు. రిపీచెడ్గా వస్తూ ఉంటాయి. ఈ ప్రవాహమును ఎవరూ ఆపలేరు. ఒక్క గురువుతప్పించి ఎవరూ మిమ్మల్ని ఇందులోనుండి బయటకు తీసుకోని రాలేరు. మిారు ఎన్ని సాధనలు చేసినా గురువు అనుగ్రహం లేకుండా మిాకు జానం కలుగదు. మిారు రోజూవంట చేసుకొంటున్నారు. మిా పనులు రోజూ చేసుకొంటున్నారు. ఎవరైనా వచ్చే చేస్తారని ఎదురుచూస్తేన్నారా, లేదు మిారే చేసుకొంటున్నారు. అలాగే మిా సాధన మిారే చేసుకోని మోక్షాన్ని పొందండి. ఎవరికోసం కనిపెటుకోని ఉండవదు. మిారు సాధన చేసుకోంచే మిాకు మిారే బంధువులు. బయట బంధువులు బంధించేపోరేగాని తరింపిచేసేవారు కాదు. మిారు సాధనచేసుకోని మిా హృదయంలో ఉన్న దేవుని గ్రహించండి. మిారు కృపిచేయిండి కృప దానంతట అదే వస్తుంది. మిమ్మల్ని మిారు బాగుచేసుకోండి. దొంగతనం చేసినవాడిని పోలీసులు, ఆ ఇంటిలోనివారు తరుముతూ ఉంటారు. వాడు బయటపడి పారిపోతాడు. ఎందుచేత దొంగతనం చేసానని వాడికి తెలుసు. వాడు పోలీసులకు దొరకడు అనుకోండి చివరకు యమధర్మరాజుకు దొరుకుతాడు. నీవు అజ్ఞానంలో ఉన్నంతకాలం నిన్ను జన్మలు వెంటాడుతూ ఉంటాయి. నీ హృదయంలో ఉన్న భగవంతుని గ్రహించేవరకూ నిన్ను కషాలు, సపాలు, దుఃఖం భారాలు తిరిగి తిరిగి నిన్ను వెంటాడుతూనే ఉంటాయి. ఈ జన్మలోఉన్న దుఃఖం వేచేజన్మలో రాకపోవచ్చు. ఇంకో దుఃఖం రావచ్చు. నీ హృదయంలో ఉన్న భగవంతుడు నీకు వ్యక్తమయ్యేవరకూ ఎదోరకమైన దుఃఖం నిన్ను వెంటాడుతూనే ఉంటుంది. భేదబుద్ధి నశిస్తేగాని నీ హృదయంలో ఉన్న భగవంతుడు నీకు వ్యక్తంకాదు.